

Consiliul de directori executivi al FMI a finalizat a șasea evaluare a programului Republicii Moldova, susținut de Mecanismul extins de creditare și Mecanismul de finanțare extinsă, și a doua evaluare a programului susținut de Mecanismul de finanțare pentru reziliență și durabilitate

PENTRU PUBLICARE IMEDIATĂ

- La 17 decembrie 2024, Consiliul de directori executivi al FMI a finalizat a șasea evaluare a programului Republicii Moldova, susținut de Mecanismul extins de creditare (ECF) și Mecanismul de finanțare extinsă (EFF), și a doua evaluare a programului susținut de Mecanismul de finanțare pentru reziliență și durabilitate (RSF). Astfel, Republica Moldova beneficiază de debursarea a 122,2 milioane DST (drepturi speciale de tragere) (circa 162,6 milioane dolari SUA).
- Se atestă o redresare a economiei în urma șocurilor cauzate de războiul dus de Federația Rusă în Ucraina și de creșterea prețului la resursele energetice. Creșterea economică a început să-și revină în anul 2024 și ne așteptăm la o consolidare a creșterii economice în 2025, principala forță motrice fiind cererea internă robustă. Riscurile rămân mari și este posibilă o înrăutățire a situației, în principal din cauza războiului din Ucraina și a șocurilor repetate în sectorul energetic.
- Deși autoritățile au respectat țintele indicative stabilite în program, parcursul reformelor structurale a fost neuniform. Pentru a proteja Moldova de impactul șocurilor și a îmbunătăți perspectivele de creștere economică, este esențială promovarea unor reforme suplimentare, care să ducă la îmbunătățirea situației bugetare și a alocării mijloacelor din bugetul de stat, la consolidarea securității energetice, fortificarea guvernanței și a supremației statului de drept, precum și la avansarea pe calea adaptării la schimbările climatice și atenuării efectelor adverse ale acestora.

Washington, 17 decembrie 2024: Consiliul de directori executivi al Fondului Monetar Internațional (FMI) a finalizat a șasea evaluare a programului Republicii Moldova, susținut de Mecanismul extins de creditare (ECF) și Mecanismul de finanțare extinsă (EFF)¹, și a doua evaluare a programului susținut de Mecanismul de finanțare pentru reziliență și durabilitate (RSF)². Astfel, Republica Moldova beneficiază de debursarea a 122,2 milioane DST (drepturi

¹ Mecanismul extins de creditare (ECF) oferă asistență financiară într-o formă mai flexibilă și mai bine ajustată la necesitățile variate ale statelor cu venituri mici, inclusiv în timpul crizelor (de exemplu, în cazul problemelor de durată legate de balanța de plăți). Mecanismul de finanțare extinsă (EFF) oferă asistență statelor cu dezechilibre mari în balanța de plăți cauzate de bariere de ordin structural sau de ritmul lent al creșterii economice, în condițiile unei stări inerent precare a balanței de plăți. Programul pe 40 luni încheiat cu Republica Moldova, susținut de ECF și EFF, a fost aprobat în decembrie 2021 (vezi [Comunicatul de presă](#)) și ajustat în mai 2022, cu o majorare a finanțării totale până la 594,26 milioane DST (vezi [Comunicatul de presă](#)).

² Mecanismul de finanțare pentru reziliență și durabilitate (RSF) oferă finanțare pe termen mai lung pentru a consolida reziliența și durabilitatea economică prin (i) sprijinirea reformelor de politici de reducere a riscurilor cu impact puternic la nivel macroeconomic, asociate schimbărilor climatice și

speciale de tragere) (circa 162,6 milioane dolari SUA) în total, sumă care va fi folosită pentru suport bugetar. Astfel, suma totală a debursărilor efectuate în cadrul programelor curente va constitui circa 810,2 milioane dolari SUA.

Economia își revine și prognozăm creștere economică de 2,6 la sută pentru anul curent și 3 la sută pentru anul 2025. Ne așteptăm la o reducere a deficitului bugetar, de la 5,2 la sută din PIB în 2023 la 4,4 la sută în 2024 și 4,0 la sută în 2025, datorită veniturilor mai mari decât s-a prognozat, determinate de creșterea puternică a salariilor și importurilor și de ținerea sub control a cheltuielilor. Începând cu octombrie 2023, inflația s-a menținut în mare parte în limitele intervalului țintă de $5 \pm 1,5$ la sută, stabilit de Banca Națională a Moldovei (BNM). Perspectivile rămân foarte incerte, iar riscul de înrăutățire a situației este înalt, în principal din cauza războiului din Ucraina și unor eventuale șocuri energetice noi. Totodată, se atestă și factori propice avansării rapide în realizarea reformelor structurale, cum ar fi pașii întreprinși în contextul implementării Planului de creștere economică al UE pentru Moldova și progresul constant în eforturile de aderare la UE.

Deși autoritățile au respectat țintele indicative stabilite în program, parcursul reformelor structurale a fost neuniform. Autoritățile au îndeplinit condițiile legate de incluziunea financiară, sectorul asigurărilor și cel al întreprinderilor de stat și au înaintat în Parlament pachetul de modificări ale legislației pentru consolidarea autonomiei și guvernantei BNM. Acțiunile convenite pentru crearea Curții Anticorupție și asigurarea adecvată cu personal a Procuraturii Anticorupție întârzie. Trecerea de la subvențiile energetice incluse în factură la transferuri de bani bine ținute s-a efectuat la timp în sezonul curent de încălzire, și Guvernul a aprobat un program de gestionare a riscurilor de dezastre. Alte două măsuri de reformă convenite în cadrul programului RSF sunt în curs de realizare, dar va fi necesar mai mult timp pentru a fi finalizate.

În urma discuțiilor din cadrul Consiliului de directori executivi, domnul Kenji Okamura, director adjunct al FMI și președintele în exercițiu al ședinței, a declarat următoarele:

„Deși în anul 2024 se atestă o redresare a economiei, care, conform prognozei, va continua și în anul 2025, se mențin riscurile de înrăutățire a situației. Autoritățile trebuie să promoveze politici prudente, să mențină rezerve suficiente și să dispună de planuri de contingență bine elaborate, inclusiv aferente sectorului energetic. În același timp, este necesar de promovat investițiile și reformele favorabile creșterii economice, care vor fi susținute și de procesul de aderare la UE.

Politica bugetar-fiscală trebuie să se axeze în continuare pe o consolidare treptată, pentru a crea spațiul necesar pentru abordarea șocurilor și realizarea investițiilor care vor stimula creșterea economică, totodată asigurând în continuare protecția celor mai vulnerabile părți ale populației. În plus, politicile de stat trebuie să se concentreze pe îmbunătățirea planificării bugetare și o mai bună executare a investițiilor capitale, precum și pe creșterea veniturilor.

Deși presiunile inflaționiste s-au redus, riscul manifestării unor șocuri în sectorul energetic sau în alte sectoare dictează necesitatea unei abordări prudente, bazate pe date statistice, la promovarea politicii monetare, precum și menținerea unor rezerve valutare suficiente. Rata de

pregătirilor pentru pandemii și (ii) extinderea spațiului pentru politicile promovate și majorarea rezervelor financiare, în vederea atenuării riscurilor care decurg din astfel de provocări structurale pe termen mai lung. Programul Republicii Moldova susținut de RSF a fost aprobat în decembrie 2023 (vezi [Comunicatul de presă](#)).

bază este acum la un nivel adecvat, iar normalizarea rezervelor obligatorii trebuie implementată treptat, monitorizând cu atenție evoluțiile de pe piața imobiliară și cea valutară. Pentru a proteja stabilitatea macrofinanciară, este necesar de menținut cerințele prudențiale curente privind deținerea de acțiuni în sectorul bancar. Viitoarea misiune FSAP va evalua evoluțiile din sectorul financiar, iar rezultatele analizei respective vor sta la baza agendei de reforme pentru viitor.

Este necesar de asigurat un progres continuu în realizarea reformelor în domeniul anti-corupție, pentru a crește în continuare încrederea în instituțiile statului și pentru a promova dezvoltarea socio-economică. În acest sens, adoptarea legii care prevede crearea Curții Anticorupție și asigurarea adecvată cu personal a Procuraturii Anticorupție sunt priorități cheie. Trebuie să continue și eforturile de consolidare a guvernantei, autonomiei și transparenței Băncii Naționale a Moldovei.

Autoritățile trebuie să intensifice implementarea prevederilor din cadrul programului RSF, pentru a finaliza cele două măsuri de reformă restante la etapa evaluării curente de program și a avansa pe calea implementării agendei de politici climatice rămase. Progresul în acest domeniu este important pentru a spori reziliența la schimbările climatice, a cataliza finanțarea pentru investiții verzi și a sprijini dezvoltarea durabilă pe termen lung”.

Moldova: Indicatori economici selectați, 2019–2029 1/

	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2025		2026	2027	2028	2029
						Evaluarea nr. 5	Progn.	Evaluarea nr. 5	Progn.	Progn.	Progn.	Progn.	Progn.
(schimbări procentuale, dacă nu este indicat altfel)													
Indicatorii sectorului real al economiei													
Produsul Intern Brut													
Creșterea economică în termeni reali	3,6	-8,3	13,9	-4,6	0,7	2,6	2,6	3,7	3,0	4,4	5,0	5,0	5,0
Cererea internă	4,1	-7,5	16,6	-1,9	-4,0	3,9	4,0	4,4	3,8	4,9	5,0	5,0	5,1
Consumul	3,7	-7,9	14,8	-2,2	-0,8	3,3	3,5	4,0	3,4	4,6	4,6	4,6	4,6
Sectorul privat	-0,9	2,9	17,4	-4,7	-0,3	2,7	3,0	3,5	3,0	4,4	4,4	4,4	4,4
Sectorul public	47,6	16,1	3,0	10,7	-3,3	6,0	6,0	6,4	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Formarea brută de capital fix	12,0	5,6	1,9	-10,5	-1,3	5,8	5,0	6,2	5,5	6,0	6,7	6,8	7,2
Exporturi nete de bunuri și servicii	-3,8	2,8	-25,6	-8,7	2,9	-9,3	-10,1	-7,7	-7,1	-6,9	-5,2	-5,1	-5,5
Exporturi de bunuri și servicii	8,2	-14,9	17,5	26,7	5,4	3,7	-4,3	5,4	6,4	6,7	7,9	8,7	8,3
Importuri de bunuri și servicii	6,2	-9,5	21,2	18,2	-5,2	6,0	1,5	6,4	6,7	6,8	6,8	7,2	7,2
PIB nominal (miliarde lei)	206,3	199,7	242,1	274,5	300,5	329,1	320,6	360,0	348,4	383,8	425,2	471,2	522,1
PIB nominal (miliarde dolari SUA)	11,7	11,5	13,7	14,5	16,6	18,1	18,1	19,6	18,9	20,8	22,9	25,2	27,8
Deviația PIB (procent din PIB potențial)	1,1	-7,4	2,0	-5,4	-3,9	...	-2,9	...	-2,6	-1,0	-0,1	-0,0	0,0
Indicele prețurilor de consum (mediu)	4,8	3,8	5,1	28,7	13,4	5,0	4,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Indicele prețurilor de consum (la finele perioadei)	7,5	0,4	13,9	30,2	4,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Deflatorul PIB	5,3	5,6	6,4	18,9	8,7	6,8	4,0	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Salariul mediu lunar (lei)	7356	8104	9114	10531	12355	11475	14000	12475	15125	16575	18250	20100	22125
Salariul mediu lunar (dolari SUA)	419	468	516	556	682	630	791	681	822	896	982	1076	1179
Rata șomajului (media anuală, %)	5,1	3,8	3,3	3,1	4,6	3,5	3,7	3,5	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
(procente din PIB)													
Economii și investiții													
Economiile externe	9,5	7,8	12,4	17,2	11,9	11,2	14,9	10,7	12,9	12,1	11,7	11,3	10,7
Economiile interne	15,6	16,1	14,4	10,1	8,8	11,6	4,1	12,0	6,7	7,8	8,6	9,3	10,4
Sectorul privat	13,4	17,5	13,8	8,7	9,1	13,2	5,9	12,3	7,3	7,9	8,2	8,6	9,2
Sectorul public	2,2	-1,4	0,6	1,4	-0,3	-1,5	-1,8	-0,3	-0,7	-0,1	0,4	0,7	1,1
Investiții brute	25,1	23,9	26,9	27,3	20,7	22,9	19,0	22,8	19,6	19,9	20,3	20,6	21,1
Sectorul privat	21,5	20,2	23,4	22,6	16,6	19,5	16,0	19,3	16,4	16,7	16,9	17,1	17,4
Sectorul public	3,6	3,6	3,5	4,7	4,2	3,3	3,0	3,4	3,1	3,3	3,4	3,5	3,7
Indicatorii bugetari (guvernul general)													
Soldul primar	-0,8	-4,7	-2,0	-2,3	-4,4	-4,0	-3,3	-2,9	-3,1	-2,8	-2,4	-2,3	-2,1
Soldul total	-1,5	-5,3	-2,6	-5,1	-5,2	-5,0	-4,4	-3,8	-4,0	-3,5	-3,1	-2,9	-2,7
Soldul total (de bază, fără ajustări ce țin cont de politici) 3/	-1,5	-5,3	-2,6	-3,2	-5,2	-5,0	-4,4	-3,8	-4,0	-3,5	-3,1	-2,9	-2,7
Stocul datoriei publice și datoriei garantate de stat	28,1	35,6	34,6	36,6	36,6	38,6	38,2	38,0	39,3	38,6	37,4	36,3	34,6
(schimbări procentuale, dacă nu este indicat altfel)													
Indicatorii financiari													
Masa monetară (M3)	8,2	19,6	11,3	5,2	18,4	18,0	18,4	13,6	11,7	11,1	...	...	...
Viteza de circulație a masei monetare (PIB/M3 la finele perioadei de raportare; coeficient)	2,3	1,9	2,0	2,2	2,0	1,9	1,8	1,9	1,8	1,8	...	...	...
Baza monetară	7,6	18,8	3,4	30,3	9,9	21,9	14,9	...	14,8	11,1	...	...	...
Creditarea economiei	11,5	10,3	21,0	8,9	2,8	8,2	18,3	13,3	16,2	11,4	...	...	...
Creditarea economiei (procente din PIB)	21,4	24,4	24,4	23,4	22,0	21,7	24,4	22,5	26,1	26,4	...	...	...
(milioane dolari SUA, dacă nu este indicat altfel)													
Indicatorii sectorului extern 2/													
Soldul contului curent	-1117	-901	-1699	-2498	-1974	-2026	-2073	-2107	-2440	-2159	-2670	-2843	-2976
Soldul contului curent (procente din PIB)	-9,5	-7,8	-12,4	-17,2	-11,9	-11,2	-14,9	-10,7	-12,9	-12,1	-11,7	-11,3	-10,7
Remiterile și remunerarea salariaților (net)	1729	1669	1826	1519	1561	1693	1488	1862	1598	1758	1934	2127	2340
Rezervele oficiale brute 3/	3060	3784	3902	4474	5453	6009	5871	6000	5757	6150	6326	6546	6856
Rezervele oficiale brute (în luni de import)	6,2	5,7	4,6	5,4	6,5	6,6	6,7	6,1	6,1	5,9	5,5	5,2	5,0
Cursul de schimb (lei/dolarul SUA, mediu pe perioadă)	17,6	17,3	17,7	18,9	18,1	18,2	17,7	18,3	18,4	18,5	18,6	18,7	18,8
Cursul de schimb (lei/dolarul SUA, la finele perioadei)	17,2	17,2	17,7	19,2	17,4	18,6	18,0	18,7	18,8	18,9	19,0	19,1	18,7
Cursul de schimb real efectiv (mediu, modificarea în procente)	2,1	5,1	-1,6	6,9	11,0	-7,0	4,3	2,1	-0,3	2,4	2,5	2,5	2,5
Datoria externă (procente din PIB) 4/	61,9	70,0	63,3	66,5	62,2	65,3	61,0	67,6	62,6	58,6	58,5	57,6	56,0
Deservirea datoriei (raportată la exporturile de bunuri și servicii, procente)	13,4	15,8	11,9	8,8	11,1	12,9	14,0	13,3	14,3	15,1	13,6	11,5	10,1

Surse: autoritățile Moldovei și estimările experților FMI.

1/ Datele nu includ Transnistria.

2/ Clasificarea Balanței de Plăți a fost revizuită în conformitate cu ediția a șasea a Manualului Balanței de Plăți (BPM6). Datele din coloanele care se referă la evaluarea precedentă reflectă indicatorii balanței de plăți calculați în baza clasificării BPM5.

3/ Include alocarea de DST din anul 2021 (circa 236 milioane dolari SUA).

4/ Include datoria privată și publică și datoria garantată de stat.